Tulisiko lastenpsykiatria ja nuorisopsykiatria yhdistää ?

Lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian erikoislääkäreille ja kummankin erikoisalan koulutusohjelmiin hyväksytyille.

Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriö on lähettänyt 21.11.2011 lausunnoille ehdotuksen valtioneuvoston asetukseksi erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin tutkinnoista. Siinä esitetään 6-vuotisia lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian koulutusohjelmia yhdistettäviksi uudeksi 6-vuotiseksi lasten- ja nuorisopsykiatrian koulutusohjelmaksi. Asetusluonnos perustuu STM:n Erikoislääkärikoulutus-työryhmän (12.4.2011) raporttiin.

Työryhmän tehtävänä oli:

> *"selvittää nykyiset koulutuksen yhteistyö-rakenteet riittävällä tavalla sekä tukea terveyspalvelujen ja terveyden edistämisen näkökulmasta erikoislääkärikoulutuksen ja erikoishammaslääkäri-koulutuksen uudistamisen etenemistä viime vuosina tehtyjen selvitysten ja linjausten pohjalta".*

Työryhmä esitti erikoisalojen yhdistämisehdotuksensa perusteluina seuraavaa:

> *"Työryhmä keskusteli lisäksi psykiatrian koulutusohjelmista (lastenpsykiatria, nuorisopsykiatria, psykiatria). Lasten- ja nuorisopsykiatrinen hoito toteutetaan useimmiten moniammatillisena yhteistyönä. Somaattisella puolella hoitosuhde jatkuu täysi-ikäisyyden kynnykselle asti, psykiatriassa taas hoitosuhde katkeaa lapsen siirtyessä teini-ikään ja nuorisopsykiatrian piiriin. Keskustelussa esitettiin lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian koulutusohjelmien yhdistämistä, mikä on yleinen käytäntö muualla EU:n alueella. Tämä helpottaisi myös alan erikoislääkärien liikkuvuutta" (s. 27).*

Asetusluonnoksen perustelumuistio perustelee yhdistämistä seuraavasti:

> *"Lasten- ja nuorisopsykiatrinen hoito toteutetaan palvelujärjestelmässä useimmiten moniammatillisena yhteistyönä ja monet lääkärit suorittavat erikoislääkärintutkinnon sekä lasten- että nuorisopsykiatrian koulutusohjelmassa. Lasten- ja nuorisopsykiatrian yhteinen koulutus on yleinen käytäntö muualla EU:n alueella, joten koulutusohjelmien yhdistäminen helpottaisi myös alan erikoislääkärien liikkuvuutta".*

Perustelumuistio toteaa lisäksi, että

> *"koulutusohjelmien yhdistäminen ei tarkoita, että erikoisalan järjestäytymistä terveydenhuollossa tulisi muuttaa, vaan lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian palvelut voidaan edelleen järjestää tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Esityksellä ei pyritä myöskään vähentämään kummankaan alan koulutusmääriä. Koulutusohjelman sisällä voidaan painottua tai suuntautua eri tavoin".*

Määritelmiä

Nykyinen suomalainen lastenpsykiatria koskee pääsääntöisesti alle 13 vuoden ikäisiä lapsia mutta joissakin sairaanhoitopiireissä ikärajassa joustetaan ylöspäin aina 15 ikävuoteen saakka.

Nykyinen suomalainen nuorisopsykiatria koskee 13 vuotta täyttäneitä mutta alle 23 vuoden ikäisiä nuoria, käytännössä kuitenkin seuraavin poikkeuksin

- täysi-ikäisiä ei hoideta nuorisopsykiatrian osastoilla

- nuorisopsykiatrian avohoidossa ei aloiteta uusia täysi-ikäisten hoitoja mutta jatketaan täysi-ikäisten hoitoja tavallisesti noin 20 vuoden ikään ja joskus tämän yli

Nykyinen kansainvälisen käytännön mukainen lasten- ja nuorisopsykiatria koskee alaikäisiä ja joissakin

tapauksissa nuoria aina 20 ikävuoteen saakka. Jos erikoisalat yhdistetään niin muodostuva lasten- ja nuorisopsykiatrian erikoisala koskee alaikäisiä.

Pyyntö

Toivomme, että lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian erikoislääkärit ja näiden alojen koulutusohjelmiin hyväksytyt lääkärit vastaavat oheisen kyselyyn. Se on laadittu Suomen Lääkäriliiton Lastenpsykiatrian alaosaston aloitteesta yhteistyössä Suomen Nuorisopsykiatrisen yhdistyksen, Suomen Lastenpsykiatriyhdistyksen ja Suomen Psykiatriyhdistyksen nuorisopsykiatrian jaoston kesken.

Lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian professorit, joiden tehtäviin erikoisalojen kehittäminen kuuluu, neuvottelivat asetusehdotuksesta 9.12.2011 ja tulevat uudelleen neuvottelemaan tammikuun 2012 alussa.

On tärkeätä huomata, että kysymys on erikoislääkäriksi kouluttautumista, koulutusta ja yliopistollistaerikoislääkäritutkintoa koskevasta muutoksesta (eikä palvelujärjestelmän muuttamisesta). Molemmissa vaihtoehdoissa (erikoisalojen yhdistäminen, nykytilanteen säilyttämien) on monia puolia, mutta yhteinen tavoite on joka tapauksessa se, että olemassa olevat yliopistolliset resurssit voidaan turvata. Mielipidetiedustelun toivotaan antavan käsitystä kentän mielipiteistä.

Kyselyllä halutaan kerätä myös muuta lastenpsykiatriaan ja nuorisopsykiatriaan liittyvää tietoa ja sen vuoksi se jakautuu kolmeen osaan: vastaajien taustakartoitus, erikoisalojen yhdistämiseen ja itsenäisyyteen liittyviä väittämiä sekä kannanotto asetusluonnokseen. Liitteenä on myös taustamateriaalia (linkki tämän sivun lopussa), joka auttaa tutustumaan kyselyn aihepiiriin laajemmin.

Toivomme aktiivista osallistumista kyselyyn, joka on nimetön ja jonka vastaajia ei voida tunnistaa.

Hannu Westerinen, pj, SLL Lastenpsykiatrian alaosasto
Jorma Piha, pj, Suomen lastenpsykiatriyhdistys ry
Eila Laukkanen, pj, Suomen nuorisopsykiatrinen yhdistys ry
Mauri Marttunen, pj, Suomen psykiatriyhdistyksen nuorisopsykiatrinen jaosto

Taustamateriaali (luettelo avautuu uuteen ikkunaan - jos palvelun ruuhkautumisesta tulee esim 'fatal error' -ilmoitus ja sekavaa koodia, ei se ole vaarallista; yritä silloin uudestaan)

Mihin ikäryhmään kuulut?

- ☐ - 30
- ☐ 31-35
- ☐ 36-40
- ☐ 41-45
- ☐ 46-50
- ☐ 51-55
- ☐ 56-60
- ☐ 61-

Oletko eläkkeellä vakinaisesta työstä?

- ☐ Kyllä, täyseläkkeellä
- ☐ Kyllä, osaeläkkeellä
- ☐ En

Mitä erikoislääkärin oikeuksia sinulla on? Vastaa kaikkiin jotka Sinulla on.

- ☐ Nuorisopsykiatria itsenäisenä spesialiteettina

☐ Nuorisopsykiatria suppeana tai 8v erikoisalana aikuispsykiatrian perustalle
☐ Nuorisopsykiatria suppeana tai 8v erikoisalana lastenpsykiatrian perustalle
☐ Lastenpsykiatria
☐ Psykiatria
☐ Lastentaudit
☐ Lastenneurologia
☐ Foniatria
☐ Yleislääketiede

☐ Jokin muu, mikä _____

Oletko parhaillaan erikoistumassa:

	KYLLÄ	EN
Lastenpsykiatriaan	☐	☐
Nuorisopsykiatriaan	☐	☐

Oletko työskennellyt sekä lastenpsykiatrisissa että nuorisopsykiatrisissa toimipisteissä erikoistumiskoulutusvaiheen jälkeen?

☐ Kyllä
☐ En

Missä tehtävissä työskentelet tällä hetkellä, vastaa kaikille riveille:

	Kokopäiväisesti	Osa-aikaisesti	En lainkaan
Kliinisessä työssä ylipäätään	☐	☐	☐
Julkisen terveydenhuollon palveluksessa	☐	☐	☐
Lastenpsykiatrian erikoisalalla	☐	☐	☐
Nuorisopsykiatrian erikoisalalla	☐	☐	☐
Perheneuvolassa	☐	☐	☐
Perusterveydenhuollossa	☐	☐	☐
Opiskelijaterveydenhuollossa	☐	☐	☐
Yksityispraktiikassa	☐	☐	☐
Vuokralääkäriyrityksessä	☐	☐	☐

Onko sinulla psykoterapiakoulutuksia. Vastaa kirjoittamalla lokeroon vaativuustasoa osoittava lyhenne ET, YET tai VET

	VALMIS	KESKEN	SUUNNITTEILLA
Kognitiivinen	_____	_____	_____
Psykoanalyyttinen	_____	_____	_____
Perheterapia	_____	_____	_____
Ryhmäpsykoanalyyttinen	_____	_____	_____
Ratkaisukeskeinen	_____	_____	_____
Jokin muu, mikä	_____	_____	_____

Oletko tehnyt tutkimustyötä?

- ☐ Olen väitellyt
- ☐ Valmistelen väitöskirjaa
- ☐ Olen julkaissut vähintään yhden tieteellisen alkuperäistutkimuksen peer review -lehdessä

Arvioi jokainen väite oman mielipiteesi mukaan.

Yhdistetystä erikoisalasta tulisi liian laaja hallittavaksi.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Jokseenkin eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Jokseenkin samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

Erikoisalojen yhdistämistä puoltaa se, että kehityksen monien piirteiden ja ongelmien psykologiset ja biologiset alttiudet jatkuvat läpi kehitysiän aina aikuisuuteen asti, minkä vuoksi kehityksellisen näkökulman ymmärtäminen on välttämätöntä.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Jokseenkin eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Jokseenkin samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

Erikoisalojen yhdistäminen turvaisi hoidon jatkuvuuden.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Jokseenkin eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Jokseenkin samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

Psykiatrian alojen yhteistyöllä on mahdollisuus turvata jatkuvuus hoitoketjuissa ja saavuttaa muunkinlaista hyötyä ilman erikoisalojen yhdistämistä.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Jokseenkin eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Jokseenkin samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

Lääketieteen erikoisalojen EU:n sisäinen harmonisointi on tärkeätä erikoislääkäreiden liikkumismahdollisuuksien turvaamiseksi.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Jokseenkin eri mieltä
- ☐ En osaa sanoa
- ☐ Jokseenkin samaa mieltä
- ☐ Täysin samaa mieltä

On tärkeätä säilyttää erikoisalojen erillisyys, sillä Suomi on edelläkävijä nuorisopsykiatrian kehittämisessä.

- ☐ Täysin eri mieltä
- ☐ Jokseenkin eri mieltä

☐ En osaa sanoa
☐ Jokseenkin samaa mieltä
☐ Täysin samaa mieltä

Erikoisalojen yhdistäminen voi yliopistoissa lisätä lasten ja nuorten psykiatrian alan painoarvoa.

☐ Täysin eri mieltä
☐ Jokseenkin eri mieltä
☐ En osaa sanoa
☐ Jokseenkin samaa mieltä
☐ Täysin samaa mieltä

Erikoisalojen yhdistäminen voi yliopistoissa heikentää lasten ja nuorten psykiatrian resursseja.

☐ Täysin eri mieltä
☐ Jokseenkin eri mieltä
☐ En osaa sanoa
☐ Jokseenkin samaa mieltä
☐ Täysin samaa mieltä

Erikoisalojen yhdistäminen voi terveydenhuollon palvelujärjestelmässä heikentää lasten- ja nuorten mielenterveyspalvelujen resursseja.

☐ Täysin eri mieltä
☐ Jokseenkin eri mieltä
☐ En osaa sanoa
☐ Jokseenkin samaa mieltä
☐ Täysin samaa mieltä

Erikoisalojen yhdistäminen voi lisätä lasten ja nuorten psykiatriasta kiinnostuneiden hakeutumista alalle erikoistumiseen.

☐ Täysin eri mieltä
☐ Jokseenkin eri mieltä
☐ En osaa sanoa
☐ Jokseenkin samaa mieltä
☐ Täysin samaa mieltä

Mikä on kantasi lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian 6-vuotisten erikoisalojen yhdistämiseen uudeksi 6-vuotiseksi yhdistetyksi erikoisalaksi? Valitse yksi alla olevista vaihtoehdoista:

☐ 1) Kannatan yhdistettyä erikoisalaa ehdottomasti
☐ 2) Pidän yhdistettyä erikoisalaa hyvänä asiana, mutta ei ehdottomasti
☐ 3) Minulla ei ole asiaan kantaa suuntaan eikä toiseen
☐ 4) Pidän kahta erillistä erikoisalaa hyvänä asiana, mutta ei ehdottomasti
☐ 5) Kannatan kahta erillistä erikoisalaa ehdottomasti

Vapaamuotoisia kommentteja:

_____

_____

_____

_____